

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Nyilvános elszámolás.

Néh. Borovánszky Gyula emlékkövére adakoztak:

Berkovits Márk	50 koronát
Mezey Zsigmond	10 "
N. N.	50 "
Dr. Holländer Dávid	10 "
Berkovits Rezső	5 "
Löwy Adolf	5 "

Összesen 130

Az eddig befolyt összegből február 27-én 125 koronát Szokola Gyula csantavéri jegyzőnek mint a vármegyei községi jegyzők egyesülete pénztárnokának, elküldtem. — Löwy Adolf 5 koronáját csak a jövő héten, netán még begyűlendő összeggel, rendeltetési helyére fogom juttatni.

Kula, 1908. febr. 29.

Tisztelettel
Berkovits Márk

Szünidei fürdőkonviktusok.

Irta: Egy tanár

Köztudomásu dolog, hogy zsufolt iskoláink légköre nincs hasznára a tanulók egészségének. Diákjaink kevés kivétellel, csaknem mindannyian sápadtak, véznák, fonnyadtak. A mikor aztán az ólomlábon járó iskolai év letelt és beköszönt a várva várt vakáció, bizony keveseknek jut a szerencse, hogy fiatal tagjaikat horpadt tüdejüket a természet virágos ölében megreperálják. A jómódúak mennek, utaznak, látnak, élveznek, a szegények továbbra is kénytelenek a főváros romlott levegőjét beszívni.

Humánus lelkü pedagógusok ujabban az ugynevezett szünidei fürdőkonviktusokkal segítettek részben a bajon. Szegény diákok rendkívül olcsón, vagy teljesen ingyen, tanári felügyelet mellett, néhány hétre letelepedhetnek egy-egy egészségesebb tájon és megedződhetnek, erőt gyűjthetnek a következő tanévre. Az eszközök csekélyisége, a társadalom áldozatkészségének hiánya egyelőre korlátok közé szorítja a nemes akciót, de remélhető, hogy a szép intézmény mihamarabb megtízszerezi híveit.

A szünidei fürdőkonviktusok eszméjének és intézményének jóra valósságát és diadalát mi sem bizonyít csattanósbabban, mint az a körülmény, hogy az intézmény megvalósítását az üzleti vállalkozás is megkísérelte. Amit mi a kevésbé tehetős és szegény gyermekek százai és ezrei részére tervezünk, azt ott megtalálhatják a vagyonosabb szülők gyermekei korlátolt számban. Intézményünkkel rokon az a „Diákmenedékhely“ is, melyet Hanvay igazgató tervez Dobsinán, mely azonban csak alkalmi ingyen szállásul szolgál a kiránduló ifjuság részére.

Szivesen emlékezünk meg itten két hasonló tervről és vállalatról, amelyek a mienket időrendben megelőzték. Tudomásunkra jutott utólag, hogy az Orsz. Középiskolai tanáregyesület már évek előtt megkísérelte egy új konviktusnak szervezetét, mely azonban csak két évig tartotta magát. Egy másik felette érdekes kezdeményezés Glück Frigyes, az ismert emberbarát nevéhez fűződik, aki még 1901-ben kidolgozta és kinyomatta a „budapesti-gyermeknyaralók egyesületének alapszabálytervezetét“, mely eszméjét a budapesti VIII. Ker. iskolaszék egyhangulag és lelkes örömmel magáévá tett. Ugy tudjuk, hogy ez a terv szélesebb alapokra fektetve s a szünidei fürdő-konviktusok eszméjével egybeforrva nemsokára fel fog támadni.

A konviktusok eddigi működéséből származó, de már kezdetben előrelátott egyik legfontosabb tanúság az hogy az intézmény sikeres fejlődésének és az egész országra való kiterjesztésének egyik alapfeltétele az érdekeltek minisztériumok, az iskola fenntartók, és a székesfőváros és a többi hatóságok anyagi és erkölcsi támogatása. (Ez utóbbiak közül: az Orsz. Balneológiai Egyesületre, a Balatoni szövetségre, az Erdélyi Dunántuli és a Felvidéki Közművelődési Egyesületekre gondolunk elsősorban). Az eddig elért eredmények, amelyeket pusztán egy-két áldozatkész és buzgó ember önzetlen tevékenységének tudhatunk be, sejtetik, hogy mit és mennyit lehetne az említett tényezők közreműködésével elérni.

Ebbeli céltudatos küzdelmünkben erőt és hitet merítünk azokból a biztató jelenségekből, hogy a vallás és közoktatásügyi minisztérium érdeklődését és részben támogatását máris sikerült megnyerni és hogy a konviktusok ügyét hathatósan felkarolta az Orsz. Gyermekvédő Liga, melynek élén Edelsheim Gyulai gróf áll, kinek neve egymagában program.

Valóban, ha hazánk főnemessége tudomást venne erről az alkotásról, szemtől-szembe láthatta volna az ott üdülő gyermekereg családias együttlétét, mely minden nemes szívnek tiszta gyönyörűséget szerzett, lehetetlen, hogy ez a példa követés nélkül maradjon. Mily számosan vannak azok, akiknek rengeteg birtokain parlagon fekszenek a teljesen felszerelt lakóházak és kastélyok, amelyekben az üdülésre szoruló gyermekek százai és ezrei találhatnának kényelmes otthont. Bizunk benne, hogy kérésünk nem lesz kiáltó szó a pusz-

tában s hogy azok akiket illet, megértik, hogy a megpendített eszmének megvalósításával nem csupán a gyermekvédelem ügyén lendítenének, hanem egyúttal hathatósan elősegítenének egy másik társadalmi problémát, melynek sikeres és rázkódtatásoktól ment sürgős megoldása mindannyiunknak nagy nemzeti érdeke.

A szünidei fürdőkonviktusok nagy és az egész országra kiterjedő méretekben való megvalósítására még két mód kínálkozik. Az egyik, a természetesebb és kevésbé költséges az lenne, hogy erre a célra felhasználhatók azokat az iskolákat, amelyek alkalmas fekvésük mellett egyúttal kellő berendezéssel és felszereléssel rendelkeznek (internátusok, konviktusok). Ezeket a nagy szünidőben 4 vagy 6 hétre a nagy tisztogatás veszélyeztetése nélkül lehetne átengedni. Az ebben az irányban több helyen folytatott puhatolóddzásaink és törekvéseink azonban sajnos eredményre nem vezettek: sikert, nyilván itt is csak az állam illetve a felsőbb tanügyi hatóság latbavetésével esetleg támogatásával lehetne elérni.

A konviktusok felvirágoztatásának második költségesebb, de egyúttal állandóbb módja abban nyilvánulna meg, hogy hazánkban erre felette alkalmas vidékeink: a Balaton és az Adriamentén, a Tátrában és Erdélyben egy-egy állandó konviktust állíthatnánk amint az pl. a budapesti szünidei gyermektelep egyesületnek évtizedes működés után Hegybányán, Zebegényben és Lellén sikerült. Ez azonban csakis a kormány és a hatóságok nagyarányu anyagi támogatásával képzelhető, mert a konviktusi bizottság által fáradságos gyűjtés útján elért szerény tőke ez irányban nem is jöhet számításba.

De bármint is fejlődjék a jövőben a konviktusok ügye, a sikeres szervezés és ellenőrzés egyik alapfeltétele, hogy az anyagiakon kívül a kellő értelmi erő is rendelkezésre álljon s az a kit a körülmények az intézmény élére állítanak, képes legyen teljes erejét és egész idejét annak szentelni.

A konviktusok egyik nem kicsinylendő előnye az, hogy az ország különböző vidékein lakó növendékeket egymáshoz közelebb hozza, e tekintetben a sztrázsai konviktus szolgált érdekes és becses tapasztalattal azon három fiúmei (olasz) tanuló személyében, akik ott a magyar szó használatában szépen haladtak. Nemzeti kihatása ennek azonban szintén csak akkor volna, ha a különböző nemze-

tiségű és nyelvű tanulókat nagyobb tömegben sikerülne ily módon a magyar elemmel közelebbi barátságos érintkezésbe juttatni.

A konviktusok belső életére vonatkozólag a gondos és lelkiismeretes felügyelet ügye megmaradt elsőrendű fontosságúnak. Az egyazon helyre jelentkező tanulók nagy korkülömbősége (10-17 évesek) a tanulók csoportosítását teszi szükségessé, ami a felügyelő közegek szaporításával egyértelmű. Végre szükségesnek mutatkozik, hogy tekintettel a bekövetkező rossz időjárásra, a tanulók megfelelő könyvekkel és házi játékokkal szereltesse fel, nehogy tétlenségre vagy unalomra legyenek kárthatva.

Hogy kellő támogatás és érdeklődés mellett mivé fejlődhetnék a mi intézményünk, azt megtanulhatjuk közeli szomszédaink példáin. Az osztrák „Ferienhort” melynek elnöke Hartl báró, volt kultuszminister és amelynek tagjai évenként legalább 3 K-át fizetnek be, 1905-ben 321 tanulót látott el ingyenesen. Ennek az évnek nyarán pedig Bécs város községtanácsa szerződést kötött a „tengeri üdülőhelyek és gyermekmenhelyek felállítására alakult egyesülettel”, melynek értelmében a San-Pelagióban és Salzbachlschlben görvélykóros és angolkóros gyermekek részére felállított gyermekszállók, melyek e nemből a legnagyobbak Európában, Bécs város tulajdonába mennek át és külön bizottság által igazgattatnak, melynek élén maga a polgármester áll. Az ilyen tengeri gyermek üdülőhelynek egy másik mintaszerű példáját az olasz Riccioneben láttuk, ahová kétheti időközönként Olaszország egész ifjúsága özönlik.

Eddigi tapasztalatainkat összefoglalva, nagy megnyugvással konstatálhatjuk, hogy a fürdőkonviktusok intézménye rövid fennállása ellenére is szépen fejlődik, de bizva a hivatalos körök és társadalom hathatós erkölcsi és anyagi támogatásában, ennek még jóval fényesebb jövőt merünk jósolni.

Bács-Bodrog vármegyei háziipar-kiállítás.

A Bácsbodrog vármegyei tulipán háziipar szövetség I. év május havában Zomborban, a vármegye székházában, vármegyei háziipar-kiállítást rendez.

Kiállításra kerülnek a vármegye területén levő háziipari-szövetkezetek készítményei, továbbá mindazon tárgyak, melyek mint házi készítmények, a nép keresetforrásául szolgálnak.

A kiállításnak lesz egy külön osztálya is, mely megyénk műkedvelőinek műveit mutatja be. Ezen részt vesznek mindazok, kik műkedvelésből foglalkoznak akár a női kézimunka valamely ágával, akár pedig műkedvelésből rajzolnak, festenek, faragnak, fényképeznek stb.

A kiállított tárgyak, mind a háziipari, mind az amatőr készítmények, mind el is adhatók, azonban az eladási ár 5%-a a kiállítást rendező vármegyei háziipari szövetség javára levonatik.

A kiállításon térdíj nincs, de az összes szállítási költségek mind az oda, mind a visszaszállításnál a kiállítót terhelik.

A kiállításra szánt tárgyak a visszaküldésre alkalmas ládába csomagolandók, s a láda fedelének belső oldalára a küldő pontos címe felirandó. A képek csak keretbe, felfüggesztésre alkalmasan küldhetők, és hátul a kép címe, készítésének módja, eladási ára

és készítőjének neve feljegyzendő. A kézimunkákra, vagy az olyan tárgyakra, melyeken nincs hely, hová mindez adatok felirhatók volna, kemény papírból készített lapok függesztendők, amelyekre az előbb felsorolt adatok irandók.

A kiállított tárgyakat a kiállítás bezárása előtt elvinni nem lehet.

A legkiválóbb háziipari készítmények a bíráló bizottság ítélete alapján pénzjutalmakban részesülnek. Kiosztásra kerül több 100, 50, 20 és 10 K-ás jutalom.

A műkedvelők a következő díjakra pályázhatnak: 4 első, 4 második, 4 harmadik díj (művészi plakettek oklevéllel) és díszoklevelek.

A kiállítás tiszta jövedelme a háziipari szövetség által Zomborban felállítandó női ipariskola javára fog fordítatni.

A kiállítás megnyitásának ideje 1908. máj. 10.

A tárgyak legkésőbb 1908. május 1-ig a kiállítás címére (Bácsbodrog vmegyei háziipar-kiállítás, Zombor, Vármegyeház) beküldendők.

Mivel a kellő intézkedések megtehetése végett szükségünk van a kiállítandó anyag minőségének és mennyiségének ismeretére, felkérjük igen tisztelt Címet, hogy a mellékelt bejelentő lapot kitöltve a titkár (Krupp Vilmos, felső. keresk. isk. tanár, Zombor) címére 1908. április 10-ig beküldeni sziveskedjék; ugyancsak a titkár szolgál minden, a kiállítást illető felvilágosítással is.

Kérjük igen tisztelt Címet, hogy szives közreműködésével a kiállítás sikerét előmozdítani sziveskedjék.

Zombor, 1908. febr. 8.

A Bácsbodrog vmegyei tulipán háziipari szövetség nevében

Fernbach Károlyné elnök Krupp Vilmos titkár

Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

— **A jegyzői nyugdíjszabályzat** végre leérkezett a belügyminisztériumtól a vármegyéhez némi lényegtelen pótlások kiegészítése végett. Miután a vármegyei állandó választmány az elrendelt pótlásokat szintén magáévá tette, a törvényhatóság ennek alapján febr. 25-én egyhangulag szintén hozzájárult és így ezen a jegyzők legnagyobb sérelmére már oly rég óta húzódó ügy március hó végéig öröndetes befejezést nyerhet.

HIREK

— **Birói kinevezés.** A király Petneházy János újvidéki törvényszéki jegyzőt a kulai kir. jbiróságához albiróvá kinevezte.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Stieber Richárd pestvidéki törvényszéki díjnokot a kulai kir. jbiróságához irnokká kinevezte.

— **Eljegyzés.** Deutsch Róbert Facsetről eljegyezte Ujverbáson Singer Margit kisasszonyt, Singer M. Jakab — Singer és Link cég beltagjának — leányát.

— **A Kulai Dalárda** farsangi mulatsága iránt nemcsak községünkben, hanem az egész környékben oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy bizvást megjósolhatjuk, hogy ez lesz a hosszú farsangnak legsikerültebb mulatsága. A dalárda is nagy apparatussal készülődik arra, hogy a közönségnek minél több, minél szebb és minél élvezetesebb szórakozást nyújtson. Az álarcz alatt megjelenő szándékozók jól teszik ha belépőjegyeiket előre megváltják, hogy így az esti pénztárnál való feltartóztatást kikerüljék. A mulatság tudvalevőleg hétfőn este lesz a kaszinó helyiségeiben és a jegyek Halász Mihály dalárdai pénztárosnál kaphatók.

— **Esküvő.** Juhász István p. ü. szemlést február 25-én vezette oltárhoz Bizony Erzsike kisasszonyt Kulán.

— **Áthelyezések.** Juhász István p. ü. szemlést Kuláról—Dunacsébre, Angyal Béla Dunacsébról—Apatinra, Lázár Vilmos Óbecséről—Kulára lettek áthelyezve.

— **Szegedi halparikás.** Kedd este fél 8 órakor a Hungaria vendéglőben halvacSORA lesz. Utánna tánc.

— **Két járás közös ünnepe.** A zombori és a kulai járás jegyzői kara e hó 25-én összejöttek Zomborban azért, hogy a 40 évi szolgálat után nyugalomba vonuló Müller Béla tb. főszolgabíró üdvözöljék és a vele eltöltött idők kedves emlékére részére egy emléktárgyat ünnepélyesen átadjanak. Méltó férfiünnepeléséről lévén szó, a jegyzők csaknem teljes számban jöttek össze az ünnepelt vendégszerető házában, ahol a jegyzők nevében Ladányi Ervin tolmácsolta a két járás jegyzői karának szeretett és nagybecsülését. Az Elefánt szállóban az ünnepelt tiszteletére rendezett fényes ebéden részt vett Sztrilich Béla a kulai járás főszolgabírája, aki melegen üdvözölte az ünnepeltet, mint a kulai járásnak évek során át volt szolgabíráját, — továbbá a zombori szolgabírói hivatal Verner Hugó szolgabíróval teljes számban. — A kedélyes lakomán a szónoklatok árja sem hiányzott, melyek egyaránt meleg érzelmeikkel nyilatkoztak meg egy hosszú gondterhes pályán becsületben megöszült köztisztviselőről. — Ad multos annos!

— **Katona szabadítók.** Anonim feljelentések alapján már hosszabb ideje nyomozás folyik az egész vármegyében detektívek bevonásával azon célból, egy-egy kiterjedt bűnszövetkezetet leplezzenek le, akik katona szabadítással rendszeresen foglalkoznak. E napokban sikerült végre Bpsten egy Koröi Sándor nevű züllött joggyakornokot elfogni, aki ilyen ügyekben több ízben forgalódott a vmegyében és a tőle elkobzott iratok alapján Eperjesy budapesti rendőrkapitány egy egész sereg titkosrendőrrel február 22-én a reggeli vonattal váratlanul megjelent Ujverbáson és a községben a csendőrség és rendőrség bevonásával több jómódu gazdánál házkutatásokat foganatosított és a katonaszabadításra vonatkozó összes levelezéseket elkobozta. A legnagyobb titokzatosság mellett folyó vizsgálat csaknem egy hétig tartott Ujverbász községében mely alkalommal igen sok érdekelt felet és tanút hallgattak ki a legnagyobb szigorral és részletességgel de erről, az ügy természeténél fogva, semmi adat nem szivárgott ki. Annyi lett megállapítva, hogy a vizsgálat főleg Újvidék és Bpstre vezetnek a hol több katonaorvost és őrmestert kompromitálna a vizsgálat és hogy közigazgatási tisztviselők benne érdekelve nincsenek.

— **Gyászjelentés.** Stolz Henrik és neje született Hesz Erzsébet, a maguk, valamint gyermekeik és az egész gyászoló család nevében, fájdalmas szívvel jelentik, hogy szeretett jó fiuk Stolz Henrik febr. 24-én reggeli 6 órakor rövid szenvedés után, élete 19-ik évében elhunyt. A boldogult hült teteme febr. 25-én d.u. 3 órakor a református szertartás szerint a helybeli protestáns sírkertbe örök nyugalomra tétetett. Béke hamvaira!

— **Tűzoltóink mulatsága,** melyet a mult szombaton tartottak meg a „Hungaria” nagytermében, ugy erkölcsi- mint anyagi siker tekintetében minden várakozást felülmúlt. Kula közönsége ez a kalommal is fényesen beigazolta, hogy a humanus célu egyesület működését méltányolni tudja és azt a legjobb akarattal és nemes áldozatkésztséggel támogatja is. A mulatság a legfesztelebb kedvben kiváló kiviradgt tartott. A bajtársi pénztár javára felülfizettek: Tóvisi Rác György, Dr. Ormay Kálmán 20-20 K, Heinec Nándor 10 K, Mály László, Rokenstein J., Löwy Adolf 5-5 K, Kugler Béla, Cséber János, Knefely Nándor 3-3 K, Lehrer Alfréd, Schmidt Jakab vendéglős, Mudrák Rezső, Kocsis J. 2-2 K, Kulai ügyvédjelöltek önképzőköre, Kirilovits Izidor, Jakobb Ferencz, Schuller Otto, Slachter Károly, NN, Krig János, Höflich Mátyás, Jursig Vencel, Swerer József, Kleiner J, Szakácsy Árpád 1-1 K, Ifj. Smidt István 60 f, Szántó G. 40 f. Fogadják a nemesszivü felülfizetők az egylet nevében a parancsnokság köszönetét.

— **Kinevezés** a vallás- és közoktatásügyi miniszter Schlachter Ádám okl. tanítót a szondi-Fernbach-pusztai állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Az óverbázi önk. tűzoltó testület** február 29-én Óverbáson a „haladókör” összes termében saját pénztára javára bált rendezett, melyen a két testvérközség közönsége nagy számban vett részt.

† **Halálozás.** Jusits Lajos nyug. kir. járásbíró február 20-án életének 65-ik évében Hodságon meghalt.

— **A klarinétos halála.** A mult vasárnap hunyt el a torzsai trombitás zenekar nestora: Ermel Vilmos klarinétos, oly szívós természetű, kitartó muzsikos volt, hogy bucsúk alkalmával még 80–82 éves korában is képes volt estétől reggelig klarinétját fújni. A zene iránt annyira rajongott, hogy még halálos ágyán is a klarinétját kérte, hogy abba lehelje ki muzsikus lelkét. Végrendeletében meghagyta, hogy Beethoven gyászindulójával kísérik ki örökös nyugalóhelyére, amely kívánságának itt hagyott kartarsai természetesen eleget is tettek. A gyászinduló hangjai mellett Torzsa közönségének óriási részvéte is el kísérte utolsó útjára a vén klarinétost. Nyugodjék békében!

— **Uj pénzemekre van szükség.** Érdekes és figyelemreméltó átirat érkezett a vármegyéhez Debrecen szab. kir. város törvényhatóságától. Debrecen arra kéri vmegyénket, hogy pártolja a pénzügyminiszterhez intézett ama fölíratát, amelyben új ércpénzek veretését kéri. Ugyanis 1 filléres helyett 5 filléresre volna szükség a forgalomban, 20 filléres helyett pedig 50 filléres pénzekre, amelyeket a napi forgalomban sokkal célszerűbben használna a közönség. — Nem lehetetlen, hogy a törvényhatóságok pártolják a debreceni felíratot, akkor tényleg sikerülni fog az új pénzek veretését elérni.

— **Rendőr, aki lop.** Csunya eset foglalkoztatja Ujszivác községét. Jung Jakab községi rendőr rendszeresen üzte lopásait a község padlásán levő zab és árpából. Alkulescsal járt a padlásra és zsák számára hordta onnét a községi kanok és bikák takarmányát, míg rendőrtársai rajta nem kapták. Felhárító dolgok derültek ki akkor erről a tolvajról. Nemcsak takarmányt lopott, hanem a község udvarán álló fából és deszkából is eltulajdonított egyet-más. Most bevallotta töredelmesen bűnét s ekkor kiderült, hogy rendőrtársainak már régebb idő óta tudomásuk volt a lopásról s több ízben rajta is csípték a rendnek éber őret. A felettes hatóság ennek folytán elmozdította állásából mind a három rendőrt és a rendőrvezetőt. Ujszivác közbiztonságát most 1 kerényi, 1 bácsgyulafalvai és 1 ószivaci rendőr látja el.

— **Közlegelők állami segítséggel.** Az állattenyésztés szempontjából elsőrendű fontossága van annak, hogy a kiszagának lehetőleg sok közlegelője legyen. A földmívelésügyi miniszter kétszáz ezer koronát vett fel ez idei költségvetésébe erre a célra s ez összeg felhasználását, akként tervezi, hogy addig is, míg a közlegelők ügyét a törvényhozás a miniszter által benyújtani szándékolt javaslat alapján nem rendezzi, a községek, illetve közbirtokosság legelő vásárlásaihoz támogatást nyújt. A támogatás oly arányú lenne, mint ez a munkásházak építésénél szokásos, a földmívelésügyi tárca vállalná a kamatterhek egy részének fedezését.

— **Végre** nem szorultunk már rá, hogy mesterségesen előállított szénsavat használjunk. A Buzsádfürdőn létesített nagyszabású szénsavművek természetes, vegyileg legtisztább szénsavat bármely mennyiségben kartellen kívül szállítanak a világhírű buzásfürdői természetes szénsavas forrásokból.

— **Idült tüdőhurut** gyógykezelésénél a Sirolin Roche feltétlenül igénybe veendő, mivel a legtekintélyesebb egyet. tanárok egybehangzó nyilatkozata szerint a köpetet legrövidebb idő alatt kiveszít, esetleges lázt leszállítja és az étvágyat előmozdítja. „Sirolin Roche” ugyan egy creosot-preparatum, de nem az ilyen mű preparatumok rossz ízével. Teljesen méregtelen és nagy adagokban véve is tökéletesen telemészthető. Naponta 3–6 teakanál elegendő az eset súlyosságához mérten. Sirolin Roche kapható a gyógyszerárakban.

— **Gyengeelméjűek felvétele.** A borosjenői gyógypedagógiai nevelő- és foglalkoztató állami intézetbe a jövő iskola év kezdetén több növendéket vesznek fel. Felvételnél a nevelő intézetbe 7–10 éves, a foglalkoztatóba 14 éven felüli nevelés-tanításra, illetőleg foglalkoztatásra alkalmas gyengeelméjű egyének. Úgy a fizető, mint az ingyenes felvétel iránti kérvényeket a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumhoz címezve legkésőbb június 10-ig kell beküldeni az intézet igazgatóságához. Bővebb tájékoztatást bárkinek szívesen nyújt az intézet igazgatósága. Borosjenő, Arad m.

— **Hetivásár engedélyezés.** A kereskedelemügyi miniszter Mohol községhez tartozó mohol—nagyvölgyi szállásokon minden hét szerdai napján sertés- és juhfelhajtással egybekötött helypénzszedés nélküli hetivásárt engedélyezett.

— **Lichtmann és Kóbrák-féle czipők** nagy választékban, Kardos J-nél Kulán.

— **Schmidt Ferenc szabó,** Kula Ferenc József tér, készíti a legdivatosabb öltönyöket a legolcsóbb árban.

— **Gőzfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen Henrik fiunk elhunytával mély fájdalomukat részvétükkel enyhíteni sziveskedtek, fogadják ezutonhalás köszönetünket.

Kula, 1908. február 26.

Stolz család.

Népesedési mozgalmak Kulán 1908 febr. 8—28-ig.

Születtek: Karch Teréz rk. Karch Rozália rk. ikrek. Rech Rozália rk. Haller István rk. Tyovin Zsárkó gkel. Szukola József rk. Braun Katica rk. Gaity Velinka gk. Palanicski Lázár gk. Bukinac Sándor gk. Szabados Gábor gkath. Bozsa Rozália rk. Bozsa Julianna rk. ikrek. Szakálas Katalin rk. Pölle Julianna rk. Major Mihály, Bajai Pál rk. Berkó Verona rk. Nagy Antal rk. Vukadinovits Milorád gk. Legyenac Lázár gk. Kormöci Rozália rk. Bartenz Ferenc rk.

Elhaltak: Plechl Miklós 21 napos rk. Bekajac Szmiljana 30 napos gk. Tyovin Hajnalka 4 éves gk. Hudák József 2 éves rk. Horváth Antal 37 éves rk. Grozdity Rádóné 76 éves gk. Banacki Frigyes 13 hónapos gk. Kichler István 3 éves rk. Palanicski Lázár 6 napos gk. Popity Pántáné 55 éves gk. Banacki Istvánné 49 éves gkel. Treuer Józsefné 18 éves rk. Nikolits Jenő 2 éves gk. Gonczlik András 77 éves rk. Vigh Istvánné 74 éves rk. Nikolity Zorka 9 éves gk. Braskó János 2 hónapos rk. Szabó Etel 1 hónapos. Ifj. Podola Nándor 7 hónapos rk. Bogojevác 2 éves gk. Bélyity Illés 2 éves gk. Dárdai Margit 18 hónapos rk. Sovlyanszki Iván 3 éves gk. Kichler Ferenc 1 hónapos rk.

Házasság: Futó Illés kisbirtokos és Bognár Etel rk. Baumgartner János és Czimmermann Eva rk. Kormöci János és Karch Anna Szabó István és Juhász Mária rk. Imhof Mátyás és Kriszt Magdolna rk. Jakob Mihály és Mayer Magdolna rk. Gärtner Mihály ág. ev. hitv. és Muhary Veronika ág. ev. hitv. Kaltner Jakob és Krisztman Rozália rk. Willburg István és Kichler Erzsébet rk. Levenka Mihály és Rehrich Terézia rk. Kolb András és Braun Katalin rk. Puhálák Márton és Kormöci Julianna rk. Zsivánov György és Golocsorbin Katica gkel. Áucurszki Vidor és Bukvity Kovinka gkel.

**Foulard -
Nyers Bast -
Chiné -
Skót -**

Selyem

és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámmentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Gabona árak: Budapestben:

Buza	—	—	11.90
Zab	—	—	7.85
Tengeri	—	—	6.65

Kulán:

Buza	—	—	10.80
Zab	—	—	6.90
Tengeri	—	—	5.70

587 sz. 1908

Pályázati hirdetmény.

Kulai járáshoz tartozó Bácskeresztur községben üresedésbe jött 720 K évi fizetéssel javadalmazott községi **irnoki** állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f.é. márc. 15-ig** terjesszék be.

Kula, 1908. február 20.

Sztrilich, főszolgabíró.

2

865 sz. 1908

Kula községe

Árlejtési hirdetmény.

Kula község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a felépítendő

II. községi ovoda

építési munkálatainak biztosítása czéljából **f. évi március 25-én d. e. 10 órakor** Kula község házánál nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghívotnak.

Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 21594 K 90 f — bántópenz 10% —

Tervek, árlejtési feltételek és költségvetés a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintés végett közszemlére ki van téve.

Kula, 1908 február 21.

Kugler Béla

jegyző

Puhálák Mátyás

1-2

bíró

742 sz. 908

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó **Ókér** községben elhalálozás folytán üresedésbe jött

községi jegyzői állásra

pályázatot hirdetek és felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi március 10-ig** nyujtsák be.

Az állás javadalmazása:

1. Kézpénzben 1167.80 K.

2. 6 öl kemény tüzifa.

3. Természetbeni lakás és 1439 □-ölnyi udvar és kert haszonélvezete.

4. 43 hold 449 □-ölnyi egy tagban levő szántó föld haszonélvezete, mely ingatlan adóját a község fizeti.

5. A magán munkálatokért szabályrendelileg megállapított díjak.

Ujvidék, 1908 febr. 20.

Nikolits főszolgabíró

864 sz. 1908

Kula község

Árverési hirdetmény

Kula község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy az évenként tartani szokot 4 országos vásár esetleg engedélyezendő pótvásár, helypénzszedési joga, 1908 évi április 26-ik vagyis az első vásár napjától 1910 évi december 31-ig terjedő 3 évi időtartamra, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverés Kula község házán **1908 évi március 5-én (csütörtökön) d. u. 2 órakor** fog megtartatni; kikiáltási ár évi 2500 K.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kula, 1908. február 20.

Kugler Béla

jegyző

Puhálák Mátyás

2

bíró

389 sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben 600 K évi fizetéssel javadalmazott **irnok végrehajtói** állás üresedésbe jöven, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. é. március 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később benyújtandó kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Baja, 1908. február 10.

Mentényi Sándor

fb. főszolgabíró

2-3

Pályázati hirdetés

Csantavér községben üresedésbe jött községi *végrehajtói* állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása községi pénztárból havi előleges részletekben 600 K.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezüleg írt pályázati kérvényüket erkölcsi bizonylattal hozzá *f. évi március 10-ig* annyival inkább küldjék, mivel később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Topolya, 1908 február 21.

Császár, fozsolgábiró

625 sz. bv. 1908

Arverési hirdetés

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhirre teszem, hogy a kulai kir. jbiróság 1907 évi V. 394 6 sz. végzése következtében Adria biztosító társaság és Wertheimer J. javára **Hockstock Mihály** ellen 160 46 K és 90 84 K s jár. erejéig fogatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1120 K-ra becsült korcsmai berendezésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1907 évi V. 394 6 számú végzése folytán Kulán, vhtást szenvedett lakásán leendő eszközlésére **1908 március 9-én** d. e. 8 óráját határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozót oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. LX. tc. 107. 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mindazokat, akik az előverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908. február 26.

Kanyó, kir. bir. v. hajtó

205 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetés

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszem, hogy a kulai kir. jbiróság 1907. évi V. 345 6 számú végzése következtében Löwy és tsa javára **Kleiner A. és tsai** ellen 300 K és 30 K s jár. erejéig fogatosított biztosítási kielégítési vhtás útján lefoglalt 1155 K-ra becsült egy locomobil és géprészekből álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1907 évi V. 345 6 számú végzése folytán Kulán, vhtást szenvedettek lakásán leendő eszközlésére **f. é. március 12-én** d. e. 8 óráját határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozót oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mindazokat, akik az előverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908. február 27.

Kanyó, kir. bir. v. hajtó.

150 holdas birtok

Halas közelében, szép villával, gazdasági épülettel, 20 hold elsőrendű szőlőteleppel, gyümölcsösökkel szántó és legelővel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tejgazdaságra kiválóan alkalmas. Bővebb felvilágosítást ad

Dr. Vaaly Emil ügyvéd Halason

Üzlet és ház-eladás

A Széchenyi István-uton (vasuti utca) levő, 730 számú házam a benne levő vegyeskereskedéssel együtt, melyet már 25 év óta magam vezetek, más vállalkozás miatt teljes berendezéssel és árukészlettel együtt szabad kézből eladó. Az üzlet kistözsdevel és pálinkamérési joggal van felruházva. Bővebb értesítést ad

Reissmann M. tulajdonos Kulán

Van szerencsém Kula és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy **Juhász Albert lakatos műhelyét átvettem**, azt a legjobb szerszámokkal ujonnan berendezve,

szerkovács és mérlegkészítő műhelyt

nyitottam. Elvállalok: *lakatos munkákat, mérleg, varrógép, szerszám, villanycsengő, szivattyús-kút, kávé és mákdaráló, kaszáló-gép* javítását és újboli elkészítését. Miután sok évi tapasztalataimat bel- és külföldi gyárakban szereztem, abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat a legjobban elkészíthetem. Becses pártfogásukat kérve, maradtam tisztelettel *Scherer Károly*

SÁRCIPŐK

férfi-, női- és gyermek számokban, elsőrangú minőségben kaphatók: Ifj. Kovács Sándor, uri-, női-, gyermek-cipész és borkereskedőnél **KULÁN**

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT a világhírű buziasfürdői széntáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

BUZIASFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGYVIZEK

1/2 és 1/4 literes üvegekben

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás

ELSŐRENDŰ ASZTALI VIZ!

Felvilágosítással készségesen szolgál **Muschong-buziasfürdői szénsav-művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.**

Sürgönyeim Muschong, Buziasfürdő. Interurban telefon 18 sz. **ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK**

SZŐLŐ-ELADÁS 755 □-öl, 11 éves, tiszta fajsúlyával egészen beültetett kulai szőlő kedvező fizetési feltételek mellett eladó. *Andráskó Máttyás* kőrállatorvos Kulán. Bővebb értesítést ad

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legolcsóbb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor **„Roche” eredeti csomagolást.**

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.